

BK-5862

Seat No. _____

B. Ed. (Sem. I) Examination

May/June – 2014

EDEC - 125 : Social Science Content & Methodology

Time : Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૪૦૦ શબ્દોમાં આપો. ૨૦
- (૧) પ્રાચીન સંસ્કૃતિ તરીકે મોહંજો-દડોની વિશિષ્ટતાઓ જણાવી, પ્રત્યેકની માહિતી આપો.
- (૨) સંઘ અને રાજ્યો વચ્ચે કાર્યો અને સત્તાની વહેંચણી વિશે વિગતે સમજ આપો.
- (૩) ભારતનું સ્થાન, કદ અને ભૂપૃષ્ઠ દર્શાવી તેનું ભૌગોલિક મહત્ત્વ દર્શાવો.
- ૨ નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૨૦૦ શબ્દોમાં આપો. ૧૦
- (૧) વિલિયમ બેન્ટિકે ભારતમાં કયા કયા સુધારાઓ કર્યા ? તેની કેવી અસર થઈ ?
- (૨) વાતાવરણમાં મિથેન (CH_4) વાયુના ધરખમ વધારાનાં મુખ્ય કારણો જણાવો.
- (૩) સંશોધન સંરક્ષણ એટલે શું ? તેની આવશ્યકતા શા માટે છે ?
- ૩ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો. ૫
- (૧) ભારતના કયા રાજ્યમાં કઈ નૃત્યશૈલી પ્રખ્યાત છે તે જણાવો.
- (૨) કઈ ભાષા સંસ્કૃત ભાષાની પુત્રી ગણાય છે ?
- (૩) માળવાનો ઉચ્ચ પ્રદેશ કઈ ગિરીમાળાઓ વચ્ચે આવેલો છે ?

- (૪) કોના અધ્યક્ષ પદે બંધારણની ખરડા સમિતિ રચવામાં આવી હતી ?
- (૫) આઝાદ હિંદ ફોજનું વડુંમથક સિંગાપુર થી રંગૂન શા માટે ખસેડવામાં આવ્યું ?
- ૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૪૦૦ શબ્દોમાં આપો. ૨૦
- (૧) સામાજિક વિજ્ઞાનની સંકલ્પનાના આધારે તેની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો. સામાજિક વિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવો.
- (૨) સામાજિક વિજ્ઞાનનો કોઈએક એકમ પસંદ કરી નીચેના મુદ્દાઓના આધારે પાઠ આયોજન કરો.
- (૧) સામાન્ય અને વિશિષ્ટ હેતુઓ.
- (૨) શિક્ષકની પ્રવૃત્તિ.
- (૩) કા.પા.નોંધ.
- (૩) નિરીક્ષિત અભ્યાસ પદ્ધતિ એટલે શું ? આ પદ્ધતિ માટે સારા સ્વાધ્યાયની રચના કરતી વખતે તમે કઈ બાબતો ધ્યાનમાં રાખશો ? આ પદ્ધતિની વિશેષતાઓ નોંધો.
- ૫ નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૨૦૦ શબ્દોમાં આપો. ૧૦
- (૧) સામાજિક વિજ્ઞાનના ઉત્તમ શિક્ષક પાસેથી તમે કયા ગુણોની અપેક્ષા રાખો છો ? સમજાવો.
- (૨) સાંસ્કૃતિક વારસાના ધ્યેયની સફળતા માટે શિક્ષક તરીકે તમે શાળામાં કઈ કઈ પ્રવૃત્તિઓ યોજશો ?
- (૩) શાળામાં સામાજિક વિજ્ઞાનખંડ અલાયદો હોવા માટેનાં કારણો આપો.
- ૬ નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. ૫
- (૧) આધાર પદ્ધતિમાં લેખિત આધારો જણાવો.
- (૨) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણનાં ચાર મૂલ્યો નોંધો.
- (૩) જોડકાં કસોટીનું ઉદા.આપો.
- (૪) સ્પષ્ટીકરણ કૌશલ્યનાં ચાર ઘટકો જણાવો.
- (૫) જીવનવૃત્તાંત પદ્ધતિથી શીખવી શકાય તેવા ત્રણ એકમો જણાવો.

ENGLISH VERSION

- 1** Answer any two questions of the following in **20**
about 400 words :
- (1) State the peculiarities of 'Mohejo Daro' culture as an ancient culture. Describe each one in detail.
 - (2) Explain in detail the powers and functions of state and union.
 - (3) Determine the place, size and topography of India and explain its geographical importance.
- 2** Answer any two questions of the following in **10**
about 200 words :
- (1) What were the improvements taken by William Bentinck in India ? What were its effects ?
 - (2) Describe the major causes of addition of methane (CH₄) in the environment.
 - (3) What is Research Protection ? Why is it important ?
- 3** Answer the following questions : **5**
- (1) State the names of the dance forms of the states of India.
 - (2) Which language is the daughter of Sanskrit language ?
 - (3) In which row of mountains is Malwa's is situated?
 - (4) Under whose presidency the constitution bill committee was created ?
 - (5) Why was the main centre of Azad Hindi Fauj was transferred from Singapore to Rangoon ?
- 4** Answer any two questions of the following in **20**
about 400 words :
- (1) Draw the characteristics of social science according to the concept. Describe the scope of social science.

- (2) Draw a lesson plan according to the following topics any one unit of social science.
- (1) General and specific objectives
 - (2) Teacher's activity
 - (3) Black - board work.
- (3) What is supervised study method ? What are the points keep in mind while preparing study material of the method ? Note the peculiarities of the method.

5 Answer the following questions in about 200 **10**
words (any two) :

- (1) What are the qualities you expect from an expert teacher of social science ? explain.
- (2) What are the activities you will arrange as a teacher in your school for the success of cultural heredity objective ?
- (3) Give the reasons why in the school there must be a social science room ?

6 Answer the following questions : **5**

- (1) Describe the written sources of source method.
 - (2) Note the four values of a social science teaching.
 - (3) Give example of 'match the following' test.
 - (4) Describe four units of explanation skills.
 - (5) Give the names of three units which can be taught through bio-graphical method.
-